

Bydgoszcz, sierpnia 2023 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.3.9.2023.MG

**Pani
Lucyna Kowalczyk
Kierownik Domu Pomocy
Społecznej „Słoneczko”
w Bydgoszczy**

Szanowna Pani Kierownik,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach w dniach 15, 16, 19, 23, 30 maja 2023 r. oraz 6 i 14 czerwca 2023 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w Domu Pomocy Społecznej „Słoneczko” w Bydgoszczy - zwanym dalej domem, jednostką lub DPS.

Kontrolę podjęto w związku z pismem Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy przesłanym w dniu 12 maja 2023 r. do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, dotyczącym zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa naruszenia nietykalności cielesnej wobec małoletniego mieszkańca Domu Pomocy Społecznej „Słoneczko”. Pismo w swojej treści zawierało prośbę o przeprowadzenie czynności kontrolnych na podstawie art. 126 ustawy o pomocy społecznej w celu ustalenia czy jakość świadczonych przez jednostkę usług jest realizowana zgodnie z obowiązującymi standardami.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie kwestii wskazanej w piśmie Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy oraz jakości świadczonych usług zgodnie z obowiązującymi standardami ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania praw mieszkańców.

Podczas trwania czynności kontrolnych do Wydziału Polityki Społecznej K-PUW w Bydgoszczy wpłynęło pismo od byłych pracowników oraz pracowników aktualnie świadczących pracę w Domu Pomocy Społecznej „Słoneczko” w Bydgoszczy, w sprawie cyt. „warunków pracy jakim swoim działaniem determinuje Dyrektor Emilia Nikodem-Boczek”.

W związku z faktem, iż tematyka pisma dotyczyła zagadnień z obszaru prawa pracy, praw pracowniczych oraz relacji pomiędzy pracodawcą a pracownikami. Wojewoda Kujawsko-Pomorski wystąpił z pismem do Państwowej Inspekcji Pracy, Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy o pilne przeprowadzenie czynności kontrolnych w ww. jednostce.

W toku czynności kontrolnych inspektorzy ustalili, iż sprawa naruszenia nietykalności cielesnej dotyczy [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE], wymagającym całodobowej opieki i wsparcia [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] W dniu 24 marca 2023 r. w trakcie wydawania obiadu mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej „Słoneczko”, małoletni [REDAKTOWANE] podczas jedzenia posiłku kilkakrotnie wstawał z krzesła. Pełniąca dyżur opiekunka Pani [REDAKTOWANE] każdorazowo sadzała chłopca na krzesło. Opiekunka była wzburzona i sadzała dziecko na krzesło siłą. Zdenerwowany sytuacją chłopiec ze złości rzucił o podłogę kubkiem w którym był kompot wylewając jego zawartość. Opiekunka Pani [REDAKTOWANE] zareagowała w następujący sposób cyt.: *„stojąc za plecami chłopca chwyciła go i wytarła jego ciałem kompot rozlany na podłodze”*.

Świadkiem całego zdarzenia była Pani [REDAKTOWANE] zatrudniona na stanowisku kucharza oraz Pani [REDAKTOWANE] st. opiekunka, która widziała zdarzenie od momentu jak dziecko było podnoszone przez opiekunkę z podłogi. O powyższym zdarzeniu Pani [REDAKTOWANE] poinformowała swoją przełożoną Panią [REDAKTOWANE] pełniącą funkcję kierownika sekcji żywienia, natomiast Pani [REDAKTOWANE] poinformowała kierownika domu Panią [REDAKTOWANE]

W dniu 18 kwietnia 2023 r. podczas spotkania Pani [REDAKTOWANE] z dyrektorem ZDPSiOW Panią Emilią Nikodem-Boczek oraz zastępcą dyrektora ZDPSiOW Panią Katarzyną Sarecką, kierownik zapytała o rozstrzygnięcie sprawy z udziałem [REDAKTOWANE] z dnia 24 marca 2023 r. Z dalszej rozmowy wyniknęło, iż kierownik domu Pani [REDAKTOWANE] nie poinformowała dyrektora domu o zaistniałym w dniu 24 marca 2023 r. zdarzeniu.

Tego samego dnia Panie [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE] sporządziły i przekazały do biura domu notatki służbowe dotyczące zajścia z dnia 24 marca 2023 r.

W dniu 20 kwietnia 2023 r. dyrektor domu po wcześniejszym wysłuchaniu wyjaśnień Pani [REDAKTOWANE], wręczyła pracownikowi rozwiązanie umowy o pracę bez okresu wypowiedzenia, na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy z powodu ciężkiego zawinionego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych.

Rozwiązanie umowy o pracę otrzymała również Pani [REDAKTOWANE] pełniąc obowiązki kierownika sekcji terapii.

Kierownik domu Pani [REDAKTOWANE] nie potrafiła wyjaśnić dlaczego nie zgłosiła przełożonemu zdarzenia z dnia 24 marca 2023 r., jak również nie podjęła żadnych czynności w tej sprawie. Pani [REDAKTOWANE] dyrektor ZDPSiOW przedstawiła zakres odpowiedzialności kierownika domu i konsekwencje niedopełnienia obowiązków. Podczas rozmowy z dyrektorem ZDPSiOW Pani [REDAKTOWANE] poprosiła o przeniesienie na inne stanowisko. W dniu 21 kwietnia 2023 r. zostało podpisane porozumienie zmieniające stanowisko pracy [REDAKTOWANE], która objęła funkcję kierownika sekcji opieki w DPS „Jesień Życia” przy ul. Mińskiej.

W toku trwania czynności kontrolnych 17 maja 2023 r. dyrektor domu wraz z zastępcą i kierownikiem domu spotkały się z Panią [REDAKTOWANE], matką małoletniego [REDAKTOWANE]. Podczas spotkania matka chłopca została powiadomiona o zdarzeniu jakie miało miejsce z udziałem jej syna i opiekunki.

Ponadto Pani [REDAKTOWANE] przedstawiono jakie zostały wyciągnięte konsekwencje w stosunku do pracowników oraz poinformowano o złożeniu do Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy zawiadomienia o możliwości podejrzenia popełnienia przestępstwa.

Wskazać należy, iż ww. spotkanie zostało przeprowadzone dopiero po pytaniu inspektorów (w dniu rozpoczęcia czynności kontroli tj. 15 maja 2023 r.) z jakiego powodu opiekun prawny małoletniego nie został poinformowany o zdarzeniu z dnia 24 marca 2023 r. i toczącym się w jego sprawie postępowaniu w Prokuraturze Okręgowej w Bydgoszczy.

Na prośbę zespołu inspektorów Pani [REDAKTOWANE] zatrudniona w jednostce na stanowisku psychologa, sporządziła opinię dotyczącą możliwych negatywnych skutków zdarzenia 24 marca 2023 r., które mogą mieć wpływ na stan psychiczny chłopca. W ocenie specjalisty między innymi czytamy cyt.: „*Obserwacja dziecka po zdarzeniu z dnia 24 marca 2023 r. podczas jego codziennych aktywności oraz podczas zabawy spontanicznej nie wykazała niepokojących objawów w zachowaniu chłopca. Nie obserwuje się u niego reakcji lękowych na widok osób dorosłych ani na widok pomieszczenia (w tym przypadku stołówki), w którym doszło do zdarzenia. Chłopiec nie izoluje się, nie unika kontaktu dotykowego. Przesypiał noce po zdarzeniu.*” oraz „*Poziom rozwoju mowy chłopca, jak również poziom rozwoju intelektualnego i społecznego uniemożliwiają dokonanie jednoznacznej oceny stopnia zrozumienia owej sytuacji przez mieszkańca. Pewnym jest, że sytuacja z 24.03.2023 roku była dla niego nieprzyjemna i wysoce stresująca. Brak niepokojących objawów nie oznacza,*

że dziecko nie doznało krzywdy. Istnieje prawdopodobieństwo, że czyn wobec chłopca może mieć niekorzystne następstwa dla jego psychiki w przyszłości.

W dniu 24 kwietnia 2023 r. Pani Emilia Nikodem-Boczek dyrektor Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy, złożyła do Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez Panią [REDAKTOWANE].

W dniu 17 maja 2023 r. odbyło się szkolenie pracowników domu podczas którego zostały przypomniane i omówione zadania pracowników DPS, zakres świadczonych usług oraz prawa mieszkańca.

Analiza dokumentacji z przeprowadzonego przez dyrektora szkolenia dotyczącego tematu cyt.: *„Intymność mieszkańca to prawo do poszanowania przestrzeni osobistej, granic cielesnych”* wykazała, iż w punkcie 2 wskazań w zakresie intymności zapisano cyt.: *„Zmiana pieluchomajtki w pokoju wieloosobowym bez zastosowania parawanu”*.

W tym miejscu wskazać należy, iż inspektorzy podczas czynności kontrolnych w jednostce ustalili, iż w żadnym z pokoi przeznaczonych dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Słoneczko” nie było parawanu. Powyższe wskazuje, że dyrektor domu na szkoleniu nakazał pracownikom używania parawanów mimo tego, iż na stanie domu ich nie było.

W powyższej sprawie dyrektor wyjaśniła, iż cyt.: *„Pracownicy DPS „Słoneczko” zostali poinformowani o wymogu stosowania parawanów w celu zapewnienia intymności Mieszkańcom Domu. Nikt z pracowników nie zgłaszał braku parawanów na terenie dps. Wyjaśniam, że parawany zostaną niezwłocznie zakupione w ilości dostosowanej do potrzeb i będą użytkowane zgodnie z przeznaczeniem”*.

Dalsza analiza materiałów ze szkolenia wskazuje, iż w ocenie dyrektora, który przeprowadzał szkolenie, godność mieszkańca jest zapewniona poprzez cyt.: *„zapewnienie możliwości wezwania pomocy (system przyzywowo-alarmowy)...”*. Podczas czynności kontrolnych inspektorzy sprawdzili działanie systemu poprzez jego użycie, mimo długiego czasu oczekiwania żaden z pracowników nie zareagował na wezwanie.

W toku czynności kontrolnych inspektorzy ustalili, iż Pani Emilia Nikodem-Boczek dyrektor Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy, wyraziła zgodę na przyjęcie mieszkańca ponad liczbę miejsc wskazanych w zezwoleniu wojewody. Pismem z 27 kwietnia 2023 r. dyrektor domu poinformowała dyrektora Wydziału Polityki Społecznej o powyższej sytuacji. Podkreślenia wymaga fakt, iż treść pisma w swojej formie była informacją o zaistniałym fakcie, a nie wnioskiem o wyrażenie zgody przyjęcia mieszkańca ponad liczbę miejsc wskazanych w zezwoleniu.

Dodatkowo należy wyjaśnić, że chłopiec został przyjęty do DPS w trybie interwencyjnym i było to głównym powodem podjęcia tej decyzji. Dom Pomocy Społecznej „Słoneczko” nie jest placówką typu interwencyjnego i winien działać tylko i wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz ich bezwzględnie przestrzegać.

Ponadto wskazać należy, iż sam fakt wydania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy decyzji o umieszczeniu małoletniego w DPS nie uprawnia dyrektora domu do przyjęcia mieszkańca ponad liczbę miejsc wskazanych w zezwoleniu, a tym samym niezachowania standardu usług w jednostce. W związku z zaistniałą sytuacją jednostka kontrolowana w dniu podjęcia czynności kontrolnych nie posiadała standardu usług zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Podczas oględzin domu zespół inspektorów zwrócił uwagę na dwuletniego mieszkańca

██████████. Dziecko przebywało w łóżeczku turystycznym, które podczas jego aktywności niebezpiecznie się odchylało. Na pytanie zadane opiekunkom czy łóżeczko turystyczne jest dla chłopca odpowiednie, inspektorzy otrzymali odpowiedź przeczącą. Dokładne oględziny wykazały, iż pod nogami łóżeczka podłożone zostały przedmioty, które w sposób prowizoryczny stabilizowały łóżeczko i utrudniały przesuwanie się go po pomieszczeniu.

Na pytanie inspektorów dotyczące zakupu dla mieszkańca łóżeczka turystycznego dyrektor domu wyjaśniła cyt.: „██████████ został zaopatrzony w łóżeczko turystyczne, gdyż z informacji przekazanych w dniu przyjęcia wynikało, że chłopiec gryzie drewniane szczebelki. Decyzja taka została podjęta na zespole terapeutyczno-opiekuńczym w dniu 08.02.2023r.”

W ocenie zespołu inspektorów zrozumiałe jest podjęcie decyzji o zakupie łóżeczka turystycznego dla nowo przyjętego mieszkańca w oparciu o pozyskane informacje dotyczące zachowań dziecka. Niezrozumiałe natomiast jest to, iż postępowanie dotyczące zakupu łóżka specjalistycznego wszczęte zostało dopiero z datą 11 maja 2023 r. po akceptacji dyrektora ZDPSiOW, która nastąpiła w dniu 23 maja 2023 r., czyli po interwencji inspektorów dniu 15 maja 2023 r.

Ponadto dokumenty przekazane przez dyrektora domu wskazują, iż na potrzeby małoletniego ██████████ zakupiono wianienkę oraz krzeselko do karmienia. Zakup ww. przedmiotów może budzić wątpliwości, gdyż przedmioty te powinny być na wyposażeniu domu.

W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych jak i w kolejnych dniach kontroli w jednostce, zespół inspektorów dokonał oględzin pomieszczeń domu tj.: pomieszczeń

ogólnodostępnych, pokoi mieszkalnych oraz ogólnodostępnych pomieszczeń sanitarnych. Przeprowadzone oględziny wykazały, iż pokój nr 2/19 zamieszkuje czterech mieszkańców, którzy nie są osobami stale leżącymi. Powyższe jest niezgodnie z zapisem § 6 ust. 1 pkt. 3b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

W powyższej sprawie dyrektor domu złożyła wyjaśnienie, w którym cyt.: *„Pokój 2/19 jest pokojem trzyosobowym. ██████████ docelowo miał zamieszkać w pokoju 2/7 – pokoju dwuosobowym, w którym mieszka ██████████. Jednak trudny stan psychiczny ██████████ nie pozwalał na zamieszkanie z nim jeszcze jednej osoby. W dniu 14.06.2023 jedna z Mieszkanek ze względu na wiek została przeniesiona do innego Domu Pomocy Społecznej, co umożliwi zamieszkanie chłopców zgodnie z wymogami rozporządzenia”.*

Z wiedzy inspektorów uzyskanej z dokumentacji mieszkańca oraz informacji uzyskanych od kierownika i pracowników domu wynika, iż stan zdrowia ██████████ nie wskazuje aby mógł on kiedykolwiek zamieszkać w pokoju z innym dzieckiem. Ponadto wskazać należy, iż dyrektor jednostki kontrolowanej podjął działania mające na celu przywrócenie stanu zgodnego z przepisami prawa w zakresie liczby mieszkańców dopiero po interwencji inspektorów. Ponadto sytuacja dotycząca pokoju czteroosobowego poprzez umieszczenie mieszkanki w innym domu pomocy społecznej nie spowodowała rozwiązania tego problemu. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych w pokoju czteroosobowym nadal mieszkało czterech chłopców poruszających się samodzielnie.

W trakcie czynności kontrolnych zespół inspektorów przeprowadził rozmowy z kierownikiem domu, opiekunami, terapeutami, psychologiem, fizjoterapeutą oraz pracownikiem socjalnym. Rozmowy skutkowały przeprowadzeniem analizy zakupu pieluchomajtek dla mieszkańców domu.

Szczegółowa analiza ilości produktów chłonnych kupowanych na podstawie rozporządzenia w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie wykazała, iż wszyscy mieszkańcy wymagający ich stosowania zaopatrywani byli w ilości 60 sztuk miesięcznie. Powyższe rozporządzenie uległo zmianie, która to zmiana nie została uwzględniona przy realizowaniu zamówień produktów chłonnych dla mieszkańców DPS.

Na prośbę zespołu inspektorów kierownik domu sporządziła zestawienie dotyczące ilości zamawianych dla mieszkańców produktów chłonnych refundowanych oraz ilości kupowanych pełnopłatnie przez mieszkańców. Zestawienie zostało sporządzone za okres od stycznia do maja 2023 r.

Analiza zestawienia wykazała, iż 24 mieszkańców używa pieluchomajtek z czego większości z nich kupowano dodatkowo środki chłonne pełnopłatne mimo, iż przepisy prawa w tym zakresie dają możliwość refundacji większej ilości.

Ustalono, że zakupy środków chłonnych powyżej 60 sztuk dokonywane były ze środków depozytowych mieszkańców domu. Na prośbę inspektorów kierownik domu sporządziła zestawienie zakupów środków chłonnych pełnopłatnych z indywidualnych kont mieszkańców domu za okres od stycznia 2023 r. do maja 2023 r.

Przekazane inspektorom zestawienie obejmuje jedynie okres pięciu miesięcy, a mimo to kwota wydatków poniesionych przez mieszkańców jest znacząca. W ocenie inspektorów niedopuszczalne jest to, iż sytuacja dotyczy osób małoletnich z niepełnosprawnościami, czyli grupy społecznej wymagającej szczególnej troski i ochrony.

W powyższej sprawie inspektorzy zobowiązali dyrektora domu do wyjaśnienia, w którym czytamy cyt.: „W dniu 7.06.2023r. Pani [REDAKCYJNA] otrzymała pismo Dyrektora ZDPSiOW, w konsultacji z Radcą Prawnym, dotyczące wyjaśnienia zakupów pieluchomajtek i pampersów dla Mieszkańców DPS „Słoneczko” niezgodnie z przepisami prawa. W dniu 9.06.2023r. Pani [REDAKCYJNA] przesłała na biuro Zespołu pismo wyjaśniające. Sposób wydatkowania środków mieszkańców domów pomocy społecznej podlega dalszym wyjaśnieniom. Natomiast podjęte zostały już działania zapobiegające wystąpieniu takich działań. W dniu 9 czerwca 2023r. Zarządzeniem Dyrektora została wprowadzona Procedura zaopatrzenia Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej w wyroby medyczne przysługujące w ramach świadczenia NFZ, a także w dniu 13 czerwca 2023r. Zarządzeniem Dyrektora została wprowadzona Procedura zaopatrzenia Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej w środki pielęgnacyjne”.

Analiza pisma wyjaśniającego przesłanego przez Panią [REDAKCYJNA] wskazuje, iż w powyższym zakresie kontynuowała sposób zamawiania środków chłonnych swojej poprzedniczki.

Analiza dokumentacji wskazuje, iż pełnopłatne środki chłonne dla mieszkańców domu zamawiała Pani [REDAKCYJNA] jako kierownik domu. Natomiast Pani [REDAKCYJNA] zatrudniona na stanowisku specjalisty pracy socjalnej, na podstawie posiadanych upoważnień weryfikowała zakupy dla mieszkańców tylko w zakresie posiadanych przez nich środków finansowych umożliwiających realizację zakupów zamówionych przez kierownika domu.

Podsumowując, Pani [REDAKCYJNA] nie miała wpływu na zamawiane dla mieszkańców produkty, ich ilości oraz koszt. Ponadto Zarządzenie nr 126/2023 Dyrektora Zespół Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy z dnia 13 czerwca

2023 r. w sprawie wprowadzenia Procedury zaopatrzenia Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej w środki pielęgnacyjne. w punkcie 4.5 wskazuje, iż cyt. „Pracownik socjalny zatwierdza listę zakupów środków czystości pod kątem finansowym możliwości na realizację zamówienia i przekazuje do zatwierdzenia Kierownikowi Domu”, co jasno potwierdza, iż pracownik socjalny nie uczestniczy w procesie decydowania o zamawianych dla mieszkańców środkach pielęgnacyjnych.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż zgodnie z rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej, dom powołuje Zespoły Terapeutyczno-Opiekuńcze składające się w szczególności z pracowników domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszkańców. Powyższy akt prawny wskazuje także, iż warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest między innymi posiadanie wskaźnika zatrudnienia pracowników ZTO w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy w odpowiednim typie domu. W przypadku kontrolowanej jednostki wskaźnik ten wynosi nie mniej niż 0.5 na jednego mieszkańca domu.

Z dokumentów przedstawionych przez dyrektora jednostki wynika, iż na dzień rozpoczęcia kontroli w jednostce tj. 15 maja 2023 r. skład zespołu wynosił 29 osób.

Przyjmując powyższe kryteria zespół inspektorów stwierdził, że wskaźnik zatrudnienia pracowników ZTO w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy wynosi obecnie 0.50 ($28.9 \div 57$) na jednego mieszkańca i spełnia wymogi określone w § 6 ust. 2 pkt 3 lit. e rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Inspektorzy ustalili również, iż w Domu Pomocy Społecznej „Słoneczko” do szkół i przedszkoli dowożonych jest 20 dzieci. Na prośbę kontrolujących sporządzono zestawienie, w którym ujęto zaangażowanie zatrudnionych w jednostce specjalistów tj.: terapeutów, rehabilitanta i psychologa w przygotowanie i transport mieszkańców do szkół i przedszkoli. Analiza dokumentów wykazała, iż w miesiącu marcu 2023 r. na dowóz dzieci do placówek edukacyjnych psycholog Pani [REDAKTOWANE] przeznaczyła ponad dziesięć godzin, terapeuta Pan [REDAKTOWANE] przeznaczył ponad osiemnaście godzin, terapeuta Pani [REDAKTOWANE] przeznaczyła dziesięć godzin.

W miesiącu kwietniu 2023 r. na dowóz dzieci do placówek edukacyjnych psycholog Pani [REDAKTOWANE] przeznaczyła ponad siedemnaście godzin, terapeuta Pan [REDAKTOWANE] przeznaczył ponad szesnaście godzin, terapeuta Pani [REDAKTOWANE] przeznaczyła piętnaście godzin, rehabilitant Pani [REDAKTOWANE] przeznaczyła ponad sześć godzin.

W tym miejscu należy podkreślić, iż powyżej wskazani pracownicy to wykwalifikowani specjaliści, których umiejętności powinny być wykorzystane do poprawy funkcjonowania

mieszkańców domu. Angażowanie specjalistów do nadzoru nad mieszkańcami podczas transportu do placówek edukacyjnych jest rażącym niewykorzystaniem ich wiedzy, umiejętności i kompetencji, jak również wskazuje na niewłaściwą organizację pracy w jednostce.

Analiza dokumentacji tworzonej przez terapeutów, psychologa i rehabilitanta (w przypadku rehabilitanta dzienników realizacji tygodniowego planu pracy) o nazwie plany pracy i dzienniki realizacji tygodniowego planu pracy, pokazuje skalę zaangażowania czasu specjalistów na tworzenie dokumentacji dotyczącej jej wykonywania.

Mając na uwadze liczbę wykwalifikowanych pracowników zatrudnionych w jednostce takie gospodarowanie ich czasem w ocenie zespołu inspektorów nie jest racjonalne.

Dokonując kilkakrotnie wizytacji domu uderzający jest obraz niepełnosprawnych mieszkańców siedzących na parapetach oraz podłogach na korytarzach, z którymi w tym czasie powinny być prowadzone zajęcia. Powyższa sytuacja jest efektem przekierowania specjalistów na dowozy dzieci do placówek edukacyjnych, natomiast pozostali mieszkańcy nie mają zagospodarowanego czasu.

Dodatkowo ustalono, iż terapeuci, psycholog i rehabilitant uczestnicząc w dowozie dzieci do placówek edukacyjnych, czyli opuszczając miejsce pracy, nie odnotowują tego faktu w zeszycie wyjść służbowych.

Zespół inspektorów dokonał kilkakrotnych wizytacji pomieszczeń domu, w różnych dniach i godzinach. W trakcie kontroli ustalono, iż nie była prowadzona terapia z mieszkańcami, nie zaobserwowano również zajęć rehabilitacyjnych. Pomieszczenie przeznaczone do terapii „Sala Doświadczenia Świata”, której celem jest wzbogacenie doświadczeń zmysłowych przez stymulację poszczególnych zmysłów i układów z wykorzystaniem odpowiednich urządzeń i środków dydaktycznych, podczas prowadzonych czynności kontrolnych była zamknięta. Mieszkańcy z zaburzeniami sensorycznymi oraz niepełnosprawnościami w różnym stopniu, którzy w atmosferze zaufania i spokoju powinni rozwijać swoje możliwości percepcyjne odbierania świata, aktualnie nie mają takiej możliwości. Powyższe wskazuje jednoznacznie na nieracjonalne wykorzystanie czasu pracy specjalistów.

Oględziny domu wykazały, iż na pierwszym piętrze budynku domu znajduje się zamknięta szafa opisana jako „zabawki”. Inspektorzy zwrócili się z prośbą o otworenie szafy oraz okazanie jej zawartości. Mimo długiego czasu oczekiwania i kilkakrotnych prób otwarcia szafy różnymi kluczami, dyżurujący pracownicy nie zdołali otworzyć szafy. Dostępu do szafy nie miały również kierownik domu jak i zastępca dyrektora, obecne podczas wizytacji.

Z analizy grafiku opiekunów za miesiąc maj 2023 r. wynika, że pracownicy pracują w następującym trybie. opiekunki na zmianie: rannej i popołudniowej 5 osób. od 5⁴⁵ do 13⁴⁵ i 13⁴⁵ do 21⁴⁵, nocnej 2 osoby od 21⁴⁵ do 5⁴⁵.

Z rozmów przeprowadzonych z pracownikami domu wynikało, iż głównym problemem są występujące w jednostce braki kadrowe. Wpływają one na planowanie pracy opiekunów, którzy są obciążeni zbyt dużą ilością obowiązków.

Przykładem powyższego jest incydent zawarty w książce raportów opiekunów, w którym odnotowano kryzysowe zdarzenie z dnia 21 maja 2023 r. Powyższy dokument zawiera wpis porannej zmiany mówiący o kłótni w konsekwencji, której nastąpiło agresywne zachowanie dwóch mieszkańców. Sytuacja była na tyle poważna, iż do jednostki został wezwany patrol Policji oraz zespół ratownictwa medycznego. Jedno z dzieci wraz z opiekunem (ratownik medyczny) zostało zabrane do szpitala, a tym samym obsada pracowników została pomniejszona o jedną osobę.

Podczas oględzin domu inspektorzy zwrócili uwagę na mieszkankę Panią [REDAKTOWANO]. Kobieta miała bardzo krótko obcięte włosy. można powiedzieć, że miała ogoloną głowę. Inspektorzy zwrócili uwagę, gdyż ten widok sprawiał bardzo przykre wrażenie. Na pytanie skierowane do dyrektora dlaczego Pani [REDAKTOWANO] właśnie tak wygląda, inspektorzy uzyskali odpowiedź, że w domu panowała „wszawica” i to było powodem obcięcia włosów. powyższe potwierdziła kierownik domu.

Inspektorzy poprosili o pisemne wyjaśnienie opiekuna prawnego, w tym przypadku pracownika DPS Panią [REDAKTOWANO], w którym czytamy cyt.*Za moją zgodą i na moją prośbę ma sukcesywnie obcinane włosy przez koleżanki opiekunki, które potrafią obcinać włosy. Krótka fryzura pozwala na utrzymanie czystości włosów. Wygląda to schludnie i estetycznie, włosy łatwo się rozczesują. Nie wchodzi do oczu i nie wpadają do talerza podczas posiłków. Uważam, że taka fryzura bardzo pasuje do podopiecznej [REDAKTOWANO]*”.

W ocenie inspektorów zrozumiałe jest zachowanie higieny i wygody w utrzymaniu czystości mieszkanki, natomiast rozbieżność w powodach jej uzasadnienia budzi wątpliwości. W tym miejscu warto również wskazać na poszanowanie godności mieszkanki, która jest osobą z niepełnosprawnością.

Ponadto ustalono, iż planowane przez dział żywienia jadłospisy uzgadniane są z kierownikami działów świadczących usługi wobec mieszkańców. Analiza jadłospisu z miesiąca czerwca 2023 r. wskazuje, iż mieszkańcom wymagającym diety zapewnia się następujące diety: podstawową, lekkostrawną, lekkostrawną/bez nabiału, niskotłuszczową, wysokobiałkową, wysokokaloryczną, bogato błonnikową, wysokokaloryczną.

W jadalni domu znajduje się jadłospis opracowany przez kierownika sekcji żywienia Panią [REDAKTOWANE]. Dokument przygotowany jest w systemie miesięcznym. Znajdujący się jadłospis na miesiąc czerwiec od dnia 7 czerwca 2023 r., nie posiadał akceptacji kierownika Sekcji Żywienia. Na tę okoliczność, kierownik sekcji żywienia złożyła wyjaśnienie, w którym wskazuje, iż cyt. „Na jadłospisach znajdujących się w stołówce przeoczyłam swoją akceptację od 07.06.2023. W dniu 14.06.2023 po telefonie Kierownika Domu uzupełniłam brakujące podpisy”.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Wojewoda Kujawsko-Pomorski ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą **negatywnie**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, przekazując powyższe uwagi i wnioski, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Przeszkolić i zobowiązać wszystkich pracowników do natychmiastowej interwencji w przypadku załączenia się instalacji przyzywowo-alarmowej.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

2. Dostosować pokoje mieszkańców do wymogów § 6 ust. 1 pkt. 3b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, który stanowi iż pokoje wieloosobowe (4) mogą zajmować jedynie osoby leżące.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

3. Zapewnić mieszkańcom uczestnictwo w terapii i rehabilitacji.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

4. Zapewnić mieszkańcom poczucie godności i intymności poprzez stosowanie parawanów podczas czynności higienicznych

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

5. Wydawać pracownikom domu polecenia dotyczące wykonywania zadań możliwe do ich realizacji.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

6. Bezwzględnie przestrzegać standardu usług w zakresie liczby mieszkańców określonej w zezwoleniu Wojewody.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

7. W zakresie warunków bytowych zapewnić mieszkańcom wyposażenie odpowiednie do wieku i posiadanej niepełnosprawności.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

8. Niezwłocznie informować opiekunów prawnych o zdarzeniach z udziałem ich podopiecznych, które mogą zagrażać zdrowiu, życiu oraz naruszeniu godności osobistej.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

9. Dokonywać zakupów środków chłonnych dla mieszkańców zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

10. Zapewnić mieszkańcom dostęp do zabawek zgodnie z zapisem rozporządzenia.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

11. Wykorzystać zatrudnionych w jednostce specjalistów do wykonywania zadań zgodnie z ich kwalifikacjami.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
4. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.

6. Organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne zgodnie z art. 130 ust. 1 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

Z poważaniem

Otrzymują:

1. Adresat: ul. Gałczyńskiego 2, 85-322 Bydgoszcz.
2. Pan Rafał Bruski Prezydent Bydgoszczy.
3. Prokuratura Okręgowa w Bydgoszczy.
4. Emilia Nikodem-Boczek Dyrektor Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy
5. A/a.

